

Jaarverslag 2024

Terugkijkend op 2024 blijft de vraag naar ruimte onverminderd groot. Ruimte voor woningbouw, windturbines en zonnepanelen, weidevogels, recreatie, boeren en ga zo maar door. Bij verschillende dossiers zien wij als bestuur van de WBL een lastige afweging van belangen en we zien dat overheden daar ook mee worstelen. Je kan een stuk grond nu eenmaal niet tweemaal gebruiken. Hoewel, de roep om dubbelgebruik van functies wordt steeds groter. Het bekendste voorbeeld is dat van zonnepanelen op daken of zonnepanelen boven een parkeerplaats. Of, zoals we veel zien in de provincie Flevoland, een windturbine op een akker of weiland. De zonnepanelen op de Nedereindse Plas zijn daar ook een goed voorbeeld van. Het Nedereindse Park wordt een plek om te recreëren, de biodiversiteit wordt flink verbeterd en de natuur krijgt een kans, de fietsroute tussen IJsselstein en Nieuwegein wordt verbeterd en de zonnepanelen op de plas gaan stroom opwekken. Hoewel we aanvankelijk zeer sceptisch stonden tegenover dit plan zien we nu toch een duidelijke win-winsituatie ontstaan.

Uitgave van het boek 'Het "hoge land" van IJsselstein, Lopikerkapel en Uitweg'

Woensdag 11 september 2024 was een heuglijke dag voor de WBL en de Stichting Historische Kring IJsselstein (HKIJ). Twee jaar werkten de auteurs Wim Scholten, Hans Ellenbroek, Cobie van Lent-Schwarze en Bart Rietveld aan dit gezamenlijk project.

Hun fraaie boek was afgerond en gedrukt. Onze duovoorzitter Ronald Meijer en vice-voorzitter van de HKIJ Hans Pillen stonden daar bij de officiële boekpresentatie in Huis te Vliet in Lopikerkapel uitgebreid bij stil. Tijdens de inleidende speech benadrukte Ronald dat het hier om een uniek gebied gaat, waar de historie in het landschap nog steeds goed zichtbaar is.

Hij gaf aan dat inmiddels al enkele boeken de weg naar lezers hadden gevonden en dat we leuke reacties terugkrijgen. Vervolgens deed Ronald een oproep aan bestuurders om het gebied ook zoveel mogelijk cultuur-historisch en als relatief leeg landelijk gebied in tact te laten. Hierbij refereerde hij aan de verschillende landelijke opgaven zoals de energietransitie en woningbouw. Hij bepleitte dit laatste stukje vrijwel ongerept landelijk gebied te beschermen. Het schitterende boek geeft aan waarom.

Daarna ging Hans Pillen kernachtig in op de historie van het gebied. Wim Boesten, oud-voorzitter van de WBL en initiatiefnemer van het boek, reikte exemplaren uit aan burgemeesters Patrick van Domburg van IJsselstein en Laurens de Graaf van Lopik en aan Susanne Rijninks, gebiedscoördinator van de Lopikerwaard namens de provincie Utrecht. Helaas kon hoogheemraad Bert de Groot niet aanwezig zijn. Een week later werden echter ook exemplaren overhandigd aan de hoogheemraden Bert de Groot en Willem van der Steeg en adviseur cultuurhistorie Remco Lots van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR).

Het boek beschrijft de geschiedenis van het zuidoostelijke stukje Lopikerwaard vanaf de laatste ijstijd, 11.000 jaar geleden, tot nu. Met de uitgave van 'Het 'hoge land' van IJsselstein, Lopikerkapel en Uitweg' krijgt dit mooie en relatief onbekende gebied in de Lopikerwaard de aandacht en kwalificatie die het verdient. Het merendeel van de boeken is inmiddels verkocht en de reacties zijn unaniem enthousiast en zeer positief.

De belangrijkste dossiers

Zoals bekend is uw WBL geen actiegroep. Wij proberen aan de voorkant van een proces al tot goede afspraken te komen. Maar af en toe wordt voor ons een grens overschreden en dienen wij zienswijzen in of stappen zelfs naar de rechtbank of Raad van State. De belangrijkste dossiers:

Daiwa House, Montfoort

Lange tijd is gesproken over de zichtbaarheid van gestapelde containers/modules van dit bedrijf. Dit dossier is samen met Stichting Hugo Kotestein en een aantal omwonenden opgepakt. In november 2024 is in principe een laatste bijeenkomst geweest en zijn er goede afspraken gemaakt waar iedereen zich in kan vinden. Het parkeerterrein aan de oostzijde krijgt een opslag bestemming, maar de containers/modules mogen slechts op een deel van het terrein gestapeld worden en langs de provinciale weg wijzigt de opslag bestemming in parkeren. Waardering is er voor het bedrijf dat een stukje parkeerterrein aan de omwonenden ter beschikking stelt in ruil voor gemaakte afspraken. De gemeente zal toezien op handhaving, het bestuur sluit dit dossier af met een goed gevoel.

Zeldenrust, Benschop

Een langlopend dossier waarbij de gemeente Lopik wil overgaan tot de bouw van 42 woningen bij Zeldenrust in Benschop. De laatste stand van zaken in dit dossier is dat de WBL hierover in gesprek is met de gemeente en de projectontwikkelaar.

Varkensflat, Montfoort

Bij de gemeente en provincie Utrecht ligt een aanvraag voor een forse uitbreiding van een varkenshouderij in het buitengebied van Montfoort. De WBL maakt zich samen met de omwonenden grote zorgen over deze ontwikkeling in een tijd waarin we al een overschot hebben aan stikstof en mest. Het is juridisch een ingewikkeld verhaal en de kans is groot dat deze zaak dit jaar voor de rechter komt.

ROBA Metals, IJsselstein

Dit bedrijf uit IJsselstein wil graag verhuizen naar bedrijventerrein De Copen in Lopik. In de plannen worden de rode contouren overschreden maar toch steunt de WBL dit plan. De reden ligt in het feit dat door de vrijkomende ruimte in IJsselstein binnenstedelijk heel veel woningen gebouwd kunnen worden waarmee ons inziens de noodzaak vervalt om buiten de rode contouren te bouwen, zoals in het Kromme IJsselgebied. Dat weegt naar de mening van het bestuur het zwaarst.

Laagvlieggebieden defensie

In december 2023 heeft Defensie de Notitie Reikwijdte en Detailniveau naar de Tweede Kamer gestuurd met onder andere de vraag om meer ruimte voor oefenen met laagvliegende helikopters. Daarvoor hebben ze hun oog ook laten vallen op de Lopiker- en Krimpenerwaard. In reactie daarop kon iedereen zijn zienswijze indienen. De WBL, maar ook de Provincie Utrecht, Vereniging Weidevogelbescherming Lopik, Weidevogelbescherming Montfoort Linschoten en Natuur en Milieufederatie Utrecht hebben expliciet aandacht gevraagd voor de weidevogels in de Lopikerwaard. Veel agrariërs en instanties besteden aandacht en (publiek) geld aan bescherming van weidevogels, met name de nationale vogel de Grutto. Een paar jaar geleden heeft een laagvliegende helikopter bij Blokland aantoonbaar veel nesten doen

mislukken. Daarom is uitdrukkelijk verzocht om in ieder geval niet in het broedseizoen, van 1 maart tot 15 juli, laag te vliegen in de Lopikerwaard. We kregen extra aandacht hiervoor van RTV Utrecht. Tijdens een bezoek aan het weidevogelgebied van Leen Verkaik, Het Beloken Land, is er een mooi nieuwsitem gemaakt. Defensie doet momenteel onderzoek en voert gesprekken. De WBL zal de ontwikkelingen op de voet volgen.

Nedereindse Plas

De naam Nedereindse Plas is achterhaald, gemeente Utrecht heeft grootse plannen om van het gebied rond de twee plassen een mooi park te maken met meer ruimte voor natuur en diversiteit maar ook meer ruimte voor verschillende vormen van recreatie. Daarmee is de naam veranderd in Nedereindse Park. Toen de plannen voor zonnepanelen op één van beide plassen bekend werden zijn we samen met Vogelwacht Utrecht, IVN en GPIJ (Groen Platform IJsselstein) in overleg gegaan met de gemeente Utrecht. Er waren grote zorgen over de grote aantallen overwinterende vogels op de oostelijke plas en over de aanwezige vleermuizen. Gemeente Utrecht heeft een bureau opdracht gegeven om een ecologisch onderzoek te doen en de resultaten daarvan zijn dat onder bepaalde voorwaarden zonnepanelen op de oostelijke plas geen bezwaar zijn voor genoemde diersoorten. Die voorwaarden zijn dat de panelen 50 meter uit de oever moeten komen te liggen en dat de zuidoever met rust gelaten moet worden. Verlichting is een probleem voor vleermuizen. Voorstel is ook om de biodiversiteit in het hele park te verbeteren. Hoewel wij het jammer vinden van de plas hebben we nu geen argumenten meer tegen de plaatsing van de zonnepanelen. We blijven met de gemeente Utrecht meepraten over de aanleg en verbeteringen van het park.

Slootdempingen

In de Lopikerwaard zien we het eeuwenoude copenlandschap terug, ontstaan tijdens de ontginningen. Een cope is een stuk land van 1250 bij 113 meter waar tussen sloten lopen voor de afwatering. In de huidige agrarische bedrijfsvoering is het niet altijd handig om zoveel sloten te hebben en daarom zijn al veel sloten gedempt. Een boer moet daar toestemming voor vragen bij het waterschap, de gemeente en de provincie en daar blijkt het al jaren fout te gaan. Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden (HDSR) heeft in 2023 het project 'illegale dempingen' gestart, waarbij het op zoek is gegaan naar alle dempingen in het werkgebied waarvoor geen melding is gedaan of een vergunning is aangevraagd, die dus illegaal zijn. De overtreders hebben hiervoor een waarschuwingsbrief ontvangen met de strekking om deze dempingen ongedaan te maken of te legaliseren.

Vervolgens vraagt men toestemming bij het waterschap en dat kijkt alleen of er geen ruimte voor waterberging verloren gaat. Dus van het waterschap mag je bijvoorbeeld een dwarssloot dempen als je een andere sloot breder maakt. Het is dan aan gemeente en provincie om te beoordelen of het landschappelijk verantwoord is en daar is het de laatste jaren misgegaan want die vergunning werd nooit aangevraagd, gewoon omdat mensen dit niet wisten en het waterschap heeft daar nooit op gewezen. Zo zijn er de laatste jaren heel wat sloten illegaal gedempt.

Onder de nieuwe omgevingswet zouden aanvragen integraal bekeken moeten worden door waterschap, gemeente en provincie, maar in de praktijk werkt dit nog niet goed. De WBL heeft dit probleem op de kaart gezet en het is niet de bedoeling om alle sloten weer te herstellen maar we hechten wel aan

zoveel mogelijk behoud van het oude landschap.

Donateursdag

De jaarlijkse WBL donateursdag was op 21 september. De dag werd gecombineerd met de Algemene vergadering en is altijd een mooie gelegenheid om elkaar te ontmoeten en van gedachten te wisselen. We ontvingen bijna 30 leden/donateurs onder een stralende zon op het terras van Natuurmuseum en Klompenwinkel de Wielewaal in Willige Langerak. Als eerste werd de Algemene vergadering met het secretariaat en het financieel verslag van 2023 behandeld. De beide duovoorzitters, Henriëtte Keijzer en Ronald Meijer, vertelden over lopende activiteiten. Oud-bestuurslid Wim van der Putten werd met een pakket streekproducten bedankt voor vele jaren bestuurswerk en zijn talloze bijdragen voor het WBL Magazine. In het Natuurmuseum kon men de unieke natuur van het Groene Hart ontdekken: geschilderde landschappen en een bijzondere collectie van opgezette vogels en dieren laten de diversiteit en kwetsbaarheid van de natuur zien. Daarna genoten we op het terras van zelfgemaakte pompoensoep en broodjes. 's Middags

maakten de donateurs een stadswandeling door zilverstad Schoonhoven onder leiding van twee gidsen van de Stichting Stadswandeling Schoonhoven, een mooie historische stad.

Magazine en Nieuwsbrief

Het bestuur is heel blij met de nieuwe redacteur Waldien Burger. Zij is voortvarend aan de slag gegaan met de beide uitgaves van 2024 en het resultaat mag er zijn. Wij wensen Waldien heel veel succes toe met de redactie van het Magazine, waarbij Jan Kooijman de vormgever blijft doen. Hiermee wordt Leon Snoek ontlast die naast het penningmeesterschap ook het Magazine op zich nam. Vanaf deze plek willen we Leon hartelijk danken voor zijn inzet. Het nummer van december is gedrukt op een ander soort papier, volledig gerecycled en gecertificeerd. Het iets gelige papier heeft invloed op kleur van de foto's maar dat weegt naar onze mening niet op tegen het belang van duurzaamheid.

In 2024 zijn 6 digitale nieuwsbrieven verstuurd. Hiermee willen wij onze donateurs en relaties op de hoogte houden van actualiteiten die spelen in de Lopikerwaard en daarbuiten.